

Zdravé jádro zůstalo
Rozhovor s Libuší Nejedlou

6

Mezinárodní tábor 2010
První informační balíček

10 11

zmenimeto.cz
Námět na zapojení do kampaně Amnesty International

15

Česká přísloví vědecky
Zábavný kvíz

18

Větrník si lámal hlavu

V sobotu 12. 9. 2009 uspořádal pionýrský turisticko-tábornický oddíl Větrník z Horní Břízy výlet do Prahy. Cílem tohoto výletu byla 15. výstava her a hlavolamů. Samotná akce probíhala v prostorách Novoměstské radnice na Karlově náměstí. Hitem této výstavy je bezpochyby nový mechanický hlavolam profesora Ernő Rubika nazvaný Rubik 360, který je tvořen třemi soustřednými koulemi z průhledného plastu. Škoda, že exponát v době naší návštěvy byl jen vystaven a nebylo jej možno vyzkoušet. Několik desítek her a hlavolamů děti z oddílu opravdu zaujalo, i několik doprovázejících maminek se během několika minut vrátilo do dětských let.

Jaroslav Novák
PS Horní Bříza

Piš, piš, piš, nebo tě sní myš!

tak tak, už nezbyvá než vyhrožovat hlodavcem. Ba ne, tak zlé to není, to by následující stránky byly prázdné. Přesto si malé postesknutí neodpustím. Prázdniny skončily a s nimi i letní tábory, zahájili jsme nový pionýrský rok, proběhly akce pro veřejnost... Skoro by se dalo říct, že pro Mozaiku je ideální období, protože je tolik věcí, o kterých se dá psát.

Jenže ve skutečnosti takovéto představy ne vždy vyjdou. Když si vzpomenu na podobnou dobu minulého roku, mám pocit, že jsem měl spíš problém, jak všechno do Mozaiky dostat, než čím ji naplnit.

Nechci tu ale hořekovat, to bych se stejně opakoval. Jen chci nastínit, proč byla třeba článku o jednom letním táboře věnována dvoustrana, což nebýválo zvykem. Mozaika zkrátka nabízí prostor, co se v ní dočtete, záleží i na vás. Důležité ale je, že povedených akcí probíhá pořád dost. Na jedné jsem se byl také podívat, abych o ní napsal, ale to už předbím, čtěte dál a uvidíte.

Přesto mi to ale nedá, abych se ještě trochu nepídil po vaší odezvě. Četli jste strašáka? Postrašil vás? Postrašili jste s ním někoho dalšího? Nebo to byl příběh pro vás příliš vzdálený (i když takové zdání může ošklivě klamat) a uvítali byste něco bližšího, například přímo ze života našeho sdružení? Ozvěte se.

Nakonec bych se rád zmínil o dvou změnách přímo v obsahu Mozaiky. Ta první se odehrála na poslední straně, kde je staronová rubrika o „rukodělkách“. Od minula nám totiž přibyl další přispěvatel - oddíl Tlapky z PS Hamry nad Sázavou. Od kopřivnických tak budeme vídat spíše jednoduché náměty, jako byly loutky v minulém čísle, zatímco Tlapky nám předvedou spíše složitější výrobky.

Poslední změna, o které jsem se chtěl zmínit, se netýká zdaleka jen našeho časopisu. Na konci září mělo proběhnout Poselství 2009 a v tomto čísle již měl být výběr z jeho závěrů s pokračováním v dalších vydáních. Nicméně, jak mnozí víte, Česká rada Pionýra rozhodla, že bude lepší tuto akci uspořádat až v příštím roce. Více o Poselství se dočtete na stranách 4 a 5 a nejspíš i v některém z dalších čísel Mozaiky, protože debata o tématech Poselství by teď rozhodně neměla skončit, právě naopak.

Jakub

Kalendárium 2009/2010 nabídkový plán akcí a soutěží

Říjen 2009			
31. 10.	Uzávěrka soutěže CETEH	Korespondenční soutěž	Pionýr
Listopad 2009			
20. - 22. 11.	Pionýrský Sedmikvítek – folklórní tance	Přibyslav	KOP kraje Vysočina
28.11.	Pionýrský Sedmikvítek – PRO ROCK	Praha	POP
Prosinec 2009			
12.12.	Pionýrský Sedmikvítek – Clona	Děčín	96. PS Veselí medvědi a 69. PS Netopýři
Leden 2010			
15.-17.1.	Pionýrský Sedmikvítek – Výtvarná a rukodělná činnost	Kopřivnice	PS Obránců míru Kopřivnice

Další významné republikové akce průběžně doplňujeme.

Rádi otiskneme i regionální a místní akce, o jejichž zařazení projeví organizátoři zájem.

Obsah čísla 2

1 Podzimní sraz PS Otava

2 Větrník na výstavě her a hlavolamů

4 Informace z jednání uvnitř i vně Pionýra

5 Témata Poselství

6 Zdravé jádro zůstalo – rozhovor s Libuší Nejedlou

7 Podzimní sraz PS Otava – reportáž

8,9 Tržiště nápadů a zkušeností; Robin a Páťa

10,11 Mezinárodní tábor 2010 – první informační balíček

12,13 Sami o sobě – zprávy ze sdružení

14 Malé sociální skupiny a Ideály Pionýra – „nesmrtelné“ oddíly 2

15 zmenimeto.cz – námět na zapojení do kampaně Amnesty International

16,17 Táborový koutek – letní tábor „Kdo si hraje, nezlobí...“

18 Česká přísloví vědecky – kvíz

19 Kaleidoskop

20 Košík na podzimní plody – námět na rukodělnou činnost

foto na titulu: Jakub Kořínek

Mozaika Pionýra – vydává Pionýr pro svou vnitřní potřebu. Uzávěrka tohoto čísla: 8. 9. 2009.

Kontakty: Pionýr, Senovázské nám. 977/24, Praha 1, PSČ 116 47, tel.: 234 621 299; 777 248 720; fax: 224 215 101;

e-mail: mozaika@pionyr.cz. Aktuální informace o sdružení Pionýr poskytujeme též na internetu: www.pionyr.cz. Textové příspěvky přijímáme ve formátech souborů doc nebo rtf, foto v dostatečném rozlišení pro tisk 300 dpi. Odpovědný redaktor: Jakub Kořínek (Jakub). Redakční rada: Mgr. Martin Bělohávek (Martin), Mgr. Karel Krტიčka (Krtěk), Miroslav Jalovecký (Mirek), Jiří Let (Letík), Ing. Lee Louda (Lee), Vlastislav Toman (Hadži). Ilustrace: Jiří Filípek. Grafická úprava: pixelia.cz. Tisk: BOFTISK Nymburk.

Distribuce: Postservis. V evidenci periodického tisku evidováno pod číslem MK ČR E11046, ČÍSLO ISSN 1213-4686. Vydáno díky finanční podpoře Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Zpravodaj je neprodejný.

Poprázdninová Česká rada Pionýra

Podobně jako v minulém roce se první jednání České rady Pionýra po letních prázdninách sešlo v jihočeských Čimelicích. Témat k projednání bylo dost a kdo by si představil nudnou schůzi, dost by se spletl.

Hovořilo se například o revizích KOP, především té olomoucké, kterou pro mnohé, především finanční, problémy převzal v roce 2008 jmenovaný správce. Revizní zpráva však podle názoru přítomných nedostatečně poukazovala na tyto nedostatky, proto bylo rozhodnuto o ustavení odborné komise, která přehodnotí závěry revize OKOP. ČRP také opakovaně uložila Revizní komisi Pionýra předložit písemnou informaci o finančním stavu SKOP, LKOP a MKOP.

Zajímavá debata proběhla i ohledně nemovitostí, především odpovědnosti jejich uživatelů a cest k jejich dlouhodobého udržení a rozvíjení. V té souvislosti byly probírány i výsledky

kontrolních dnů na některých nemovitostech a záměry na budoucí využití objektu Tisá, který prochází rekonstrukcí.

Zazněla i řada důležitých informací, například o stavu vyplacení dotací na rok 2009 či o dalších možnostech financování mimo dotace MŠMT, například ze strukturálních fondů EU (Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost).

Řeč přišla i na vzdělávání – konkrétně na obsazení pozice garanta Ústředního pionýrského vzdělávacího centra. Do této funkce byl schválen Mgr. Peter Kubove a ČRP v té souvislosti hovořila i o aktuálním složení Lektorského sboru ÚPVC.

Nejdůkladněji diskutovaným bodem programu bylo Poselství 2009. Předseda Pionýra totiž předložil návrh uspořádat akci v pozdějším termínu a nechat si více času na její přípravu. Zdůraznil potřebu zapojení více lidí

z krajů i z ČRP a důkladnější přípravy na všech úrovních, protože povaha akce vyžaduje, aby ji vzalo za svou celé sdružení.

Názory se pochopitelně různily a bylo probráno mnoho kladných i záporných dopadů tohoto návrhu. Nakonec byl ale jednoznačně přijat, takže v příštích číslech Mozaiky budeme hovořit spíše o Poselství 2010.

ČRP se zabývala i mnoha dalšími věcmi, jako třeba společnou odpověď na dopis od brněnských PTO ohledně průběhu nové Pionýrské stezky na Republikovém setkání pionýrských oddílů v Nové Rabyňi, nelze tu ale všechny vyjmenovat.

Pro čtenáře zajímavou tečkou by mohly být návrhy nových pionýrských oděvů, které přítomní probírali a připomínkovali, nechme se překvapit, jak nám budou nakonec sloušet.

Jakub

Pokud možno nepřehlédnout

Přesto, že „My češi máme vztah k právu, jako slečny z Perlovky k panenství“ (jak se praví na jednom z vtipnějších předvolebních billboardů), zůstane neoddiskutovatelnou skutečností, že jako občané i členové Pionýra a pochopitelně i sdužení Pionýr (a jeho organizační články) se pohybujeme v prostředí, které je vymezeno právními předpisy, zejména ústavou a zákony.

Ony nás ovlivňují, přikazují, vytvářejí možnosti: právní prostředí je proto jedním z významných vnějších

činitelů. To je důvod, proč se této oblasti stále věnuje značná pozornost. Tolik diskutovaná novela občanského zákoníku už počítá mj. i pojmem „veřejně prospěšná organizace“ a samostatným předpisem, který by ji řešil – a tam se nám chystají značné komplikace... Současně se nezastavil proces diskusí a úprav zákona o dobrovolné službě, alias dobrovolnictví a dobrovolné službě, který se nás zrovna tak může dotknout, zde například – byť třeba jen v deklarativní rovině – v kladném smyslu slova.

Pionýr dlouhodobě sleduje tyto procesy, snaží se do nich (nezávisle na pomalých postupech ČRD) raději vstupovat samostatně.

Proto je nutné připomenout, že na webu Ministerstva vnitra je od 21. září předložena k veřejnému vyjádření novela zákona o dobrovolnictví a dobrovolné službě, včetně důvodové zprávy. Navrhovaná právní úprava si zaslouží naši pozornost, a stojí za to tam nahlédnout, ideálně zvolit cestu přes adresu: dobrovolnik.pionyr.cz.

red

Stát u státníků

O letních prázdninách skupina Stát ČRD nezhálela. Zástupci této pracovní skupiny nejprve navštívili místopředsedkyni Senátu PČR PaedDr. Gajduškovou, kterou informovali o práci ČRD a dětských sdružení.

Paní místopředsedkyně se nejvíce zajímala o postup příprav zákona o dobrovolnictví a z jednání vyplynulo, že vytvoří pracovní skupinu, která se zákonem bude aktivně zabývat. Předseda Pionýra Petr Halada s ní jednal o možnosti uskutečnit slavnostní ocenění pionýrských pracovníků u příležitosti 20. výročí obnovení činnosti Pionýra v prostorách Senátu. (Poznámka redakce: Paní místopředsedkyni přímo nadchla Výroční zpráva Pionýra za rok 2008.)

Další přijetí se uskutečnilo u ministryně školství, mládeže a tělovýchovy, kde se hovořilo o činnosti Komory mládeže (poradní orgán ministryně), o zákonu o dobrovolnictví a o finančních prostředcích, které jsou z MŠMT

poskytovány dětským sdružením. Paní ministryně souhlasila se žádostí předsedy Pionýra na předložení několika návrhů na vyznamenání MŠMT činovníkům sdružení Pionýr.

Koncem srpna přijal delegaci skupiny Stát ČRD předseda vlády ČR Ing. Jan Fišer. Na schůzce se hovořilo o financování neziskového sektoru, evropských fondech, o zákonech týkajících se dětských sdružení a o vládním nařízení ke správě objektů získaných od FDM. Jednání s panem premiérem vylo velmi příjemné optimistické. Pan premiér přislíbil, že jeho poradci zpracují návrh změny tohoto nařízení, aby nebylo pro dětská sdružení a správu objektu tak příkré.

red

Pošli posly

Ve dnech 26. – 28. září mělo proběhnout poselství 2009. Česká rada Pionýra ale rozhodla, že přípravě této akce je potřeba věnovat více času a bude lepší ji přesunout na rok 2010, pravděpodobně na jaro. O tématech Poselství je ale třeba mluvit dál, abychom na jaře nebyli v podobné situaci, jako nyní. Poselství 2006 se zabývalo hlavně vizemi, změnou

znaku, vnějšími vztahy Pionýra. Celé se neslo v duchu motta: **Pionýr bude v roce 2020 znám obsahem své činnosti široké veřejnosti.**

Na Poselství 2009 jsme se chtěli zaměřit hlavně na vnitřní život sdružení a témata dotýkající se především činnosti pionýrských skupin a oddílů. Protože i tato stránka věci je nedílnou součástí výše uvedeného motta.

O čem se má mluvit na Poselství?

Jestliže chceme být známi obsahem své činnosti, pak bychom se právě o něm měli bavit a od něj by se měla odvíjet i další témata.

Činnost Pionýra je třeba vidět ve třech rovinách. Tou základní je vymezení cílových skupin, **určení pro koho tu vlastně sdružení Pionýr je.** Chceme se dále definovat pouze jako dětské sdružení? Nebo chceme aby lidé zůstávali ve sdružení i v pozdějším věku, kdy se jejich aktivita obrací spíše k rodině a práci?

Když si na tuto otázku odpovíme, musíme si ale také říct, **jakou činnost chceme jednotlivým cílovým skupinám nabídnout.** Je naše tradiční činnost konkurenceschopná? Jakým novým formám bychom se měli otevřít? Jak pro cílové skupiny vytvořit prostředí? Co je třeba pro vytvoření sounáležitosti a vazeb, které udrží členy i po řekněme patnáctém roce věku? Jak by měla fungovat komunikace mezi různými skupinami ve sdružení?

A pochopitelně je třeba i přesně vědět proč děláme to, co děláme. **Jaké jsou cíle naší činnosti** ve vztahu ke členům i k veřejnosti? Co a proč chceme předsávat různým cílovým skupinám?

Ve chvíli, kdy si odpovíme na výše naznačené otázky, dostaneme se velmi

Vážení pionýři,

Česká rada Pionýra na svém zářijovém zasedání učinila zásadní rozhodnutí a zrušila konání Poselství 2009. Jde o závažné rozhodnutí, které ČRP učinila s vědomím, že přinese řadu dohadů, možná i nejasností. Současně jej však přijala s odpovědností, neboť jednání Poselství 2009 není po obsahové stránce připraveno tak, aby bylo možné předpokládat úspěšný závěr. Příčin tohoto stavu je několik, mimo jiné i vklady k zpracování podkladů či námětů z většiny KOP nepřišly vůbec (velkou výjimkou je Plzeňská KOP). Současně odráží i problémy v přípravě z hlediska organizačního, neboť i seznamy zástupců z PS se soustřeďovaly na ústředí s velkými komplikacemi a nebylo možné včas zahájit komunikaci s nimi. Nejde však o rozhodnutí úplné, neboť bylo stanoveno pokračovat v přípravě a dále hledat odpovědného vedoucího akce, což je i výzva pro Vás.

S pionýrským pozdravem

Petr Halada
předseda Pionýra

blízko odpovědi na zásadní otázku: **Proč právě Pionýr?** Co nás odlišuje od komerčních volnočasových subjektů, čím se lišíme od ostatních občanských sdružení pro volný čas dětí a mládeže? Co motivuje dobrovolníky, aby svůj čas věnovali Pionýru? Co vede rodiče, aby hledali aktivity pro své dítě (nebo i se svým dítětem) právě u nás?

Na všechny tyto důležité obsahové otázky velmi úzce navazují témata spíše organizační, protože nové myšlenky bez prostoru pro uskutečnění velmi rychle skončí.

Je proto třeba si odpovědět, **jestli uspořádání sdružení Pionýr vyhovuje**

jeho současným a budoucím potřebám, což skrývá řadu konkrétnějších otázek. Může činnost organizační jednotky stát jenom na práci dobrovolníků? Pokud dnes ano, bude to tak i za deset let? Je do budoucna únosné obsazování statutárních a kontrolních funkcí dobrovolníky? Chceme vytvořit prostor pro subjekty, které dnes neodpovídají „pionýrským pravidlům“? Přináší skupinám současné krajské uspořádání organizace dostatečný servis?

Na Poselství 2010 se ale může hovořit i o mnoha dalších tématech – **to záleží i na vás.**

za realizační tým Jakob

Květinový den 2009

Pionýr vybral milion a půl na boj s rakovinou

Tradiční sbírku Český den proti rakovině, známou také jako Květinový den, pořádá Liga proti rakovině Praha již řadu let vždy v květnu – letos proběhla 13. 5. a již potřetí se zapojil i Pionýr, za nějž vyšlo do ulic zhruba 750 sběračů (ze 71 skupin), nejvíce v Jihomoravském a Plzeňském kraji. Za symbolické květy měsíčku lékařského naši dobrovolníci dohromady získali 1 543 468 korun.

Tři neúspěšnější pionýrské skupiny jasně dokazují, že s plným nasazením se vybíralo skutečně po celé republice – 147. PS Galaxie z Prahy vybrala 86 385 Kč, PS Dravci z Ústí nad Labem 62 916 Kč, PS Obránců míru Kopřivnice 56 102 Kč. Pionýři se ale činili i v mnoha menších obcích.

Všem, kdo pomohli, patří veliký dík!

red

Zdravé jádro zůstalo

Tento rozhovor navazuje na zářijový (s Jiřím Smolíkem) a podobnost v otázkách je zcela záměrná. Opět se vrátíme k obnovování činnosti Pionýra po lednu 1990, tentokrát si popovídáme s Líbou Nejedlou, která po roce 1990 pokračovala ve funkci vedoucí PS, později byla navíc hospodářkou okresní rady Pionýra, delegátkou České rady Pionýra. Po rozčlenění Pionýra dle krajů byla hospodářkou i Plzeňské krajské organizace. Po vystřídání mnoha dobrovolných funkcí nakonec v roce 2005 na Plzeňské KOP „zakotvila“ i jako zaměstnanec.

Blíží se 20. výročí obnovení Pionýra. Když se rozhodlo o pokračování, předpokládala jsi, že se Pionýr udrží?

Ano, jinak bych snad u toho tak dlouho nevydržela. Ostatně nebyla jsem sama. Bylo nás víc. Sice někteří ještě odešli později, ale zdravé jádro, si myslím, zůstalo. Když končily svou činnost na okrese ty slabší skupiny, bolelo to, stejně jako teď. Přesto, že jsem se tenkrát i teď snažila leccos zachránit, vím, že to pokaždé není ono. Možná, přesto, že jsem narozená ve znamení raka, jsem se naopak prala jako lev za všechny akce a výpravy, které jsem začala od r. 1978, kdy jsem začala u svého prvního oddílu, a myslím si, že jsem neměla a nemám se zač stydět. Na rozdíl od řady jiných jsem ve funkci vedoucí skupiny zůstala.

Co bylo na té době zvláštní a zajímavé?

Podle mne to, jak se začali chovat někteří naši členi, myslím dospělí, u některých bych to nečekala. Protože tam, kde byl a je dobrý vedoucí, tak na něj vzpomínají a jdou za ním ostatní členi i přes veškeré výhrady okolí. A to neplatilo jen tenkrát, ale i dnes.

Jaké byly v té době představy o budoucnosti Pionýra? Které z nich byly třeba dnešní realitě nejbližší?

To že přežijeme, byla představa naše – byť jsme leckde přišli o střechu nad hlavou, tábořiště a tak. Představa našeho okolí byla, že to vzdáme, podle nich jsme se těchto narozenin vůbec neměli „dožít“. Já se například těšila na dobu, až mi do oddílu přijdou jednou děti mých členů. A oni postupně přicházejí... rodiče jim v kronice ukazují své fotky. A to potěší, pohladí a povzbudí do práce další.

Co byla v začátcích největší překážka? A jak se jí podařilo překonat?

Na většině míst bylo asi největší překážkou myšlení lidí z okolí. U nás hlavně ve škole. Zejména slovo Pionýr mělo zmizet z „povrchu zemského“. Většina nerozlišuje PO SSM a Pionýr. Začalo se najednou vyťahovat, co se komu kdy v PO SSM stalo špatného, čím mu bylo ublíženo, nikdo najednou

neviděl ty kladné věci, které se dělaly. Nikdo najednou nechápal, že ne vždy jsme to byli my, že řada věcí se dělala z popudu školy a jejího vedení. V řadě míst sice ještě spojení se školou je, ale je to dobrovolné, např. klubovny. Takže si myslím, že překonat se to podařilo zejména díky tomu, že jsme přestříhli „pupeční šňůru“ od školy a dalších, ale především je to mravenčí práce a činnost našich členů a nejen dospělých.

Jak se v té době žilo dobrovolníkovi v Pionýru?

Rok 1990 byl plný událostí, nedůvěřivých otázek a pohledů. Většina z nás věřila tomu, že Pionýr se udrží i když název nezmění, sice s méně členy, ale, a to bylo důležité, věřili jsme tomu, že noví členi přijdou a z těch, co odešli, se jich řada vrátí. Pro mě bylo silným zážitkem, když mi vedoucí, které jsem na skupině „vypiplala“, přišli poděkovat za to, co se naučili v Pionýru, protože se jim to hodí ve Skautu. Ale, a to je hlavní, bavíme se spolu dál, připravujeme společně akce a naši členi se zúčastňují akcí našich i jejich. To, co mi asi vadilo a vadí, jsou připomínky typu „a to ještě existuje...“. Přes články v tisku, propagaci a další se vždy někdo najde. Ti starší začínou vzpomínat na svá léta v „Pionýru“ a vzpomínky jsou podle toho, jaký byl vedoucí.

Po těch dvaceti letech, myslíš, že tenkrát mělo být něco učiněno jinak? Bylo správné rozhodnutí ponechat si název Pionýr?

Co jsme měli tenkrát udělat jinak... Nevím, zrovna mě nic nenapadá, ale z pohledu dneška jsme možná měli v některých otázkách vyjít vstříc názorům „mladochů“, najít lépe společnou řeč s těmi, kteří jsou dnes věkově podobní těm, co dnes hýjí nápady na Poselství, ale to je to „co by kdyby“ Myslím, že jsme to v počátcích dělali „na koleně“ a podle nás „starších“. Proč ne Pionýr? To není otázka názvu, ale toho, jak kdo dělá svoji práci. Tedy otázka přístupu. Protože pokud je dobrý vedoucí, tak za ním děti půjdou. Pokud to bude někdo dělat „po svém“ tak na dobu strávenou v oddíle dítě zapomene a svým potomkům toho moc vyprávět nemůže a k nám ho asi nepošle.

Zahraj si na věštce – jak si představuješ sdružení Pionýr v roce 2020?

V roce 2020 už mi bude dost, abych předala veslo mladším, fandila jim a radila, budou-li o to stát, protože ani to zdraví už není, co bylo. Věřím, že bude mít víc členů, kterým nabídne zajímavou činnost a využití volného času. Syny mám dva, ale „nepomamili se“. Vnučky mám také dvě. Ta jedna, která jde do školy za rok, už chodí do Skauta a hrozně jí to tam baví. Z Pionýra ji nikdo neoslovil a „kamarád z písčoviště“ ji pozval na akci, kde se jí líbilo. Protože už ale žije s bývalou snachou jinde, neovlivním to. Té druhé jsou teprve 3 roky, co bude dál, nevím. Zatím se snažím vychovat na skupině své nástupce, abych jim mohla s klidným svědomím skupinu předat a jít do „pionýrské penze“.

Na závěr očekávatelná otázka, co bys popřála Pionýru k těm blízkým narozeninám?

A co popřát Pionýru k narozeninám... Hlavně hodně slunce, žádnou velkou vodu, zdravě nadšené členy, vedoucí a ostatní, kteří dělají Pionýra Pionýrem.

ptal se Jakub

Líba Nejedlá

Narodila se v roce 1953. Od roku 1978 byla vedoucí oddílu, od roku 1982 vedla skupinu. V Pionýru prošla několika dalšími funkcemi na úrovni okresu, kraje i republiky. Od roku 2005 je zaměstnána jako tajemnice Plzeňské KOP.

Podzimní sraz Otavy u Otavy

„Chtělo by to nějakou reportáž, kam bych asi tak vyrazil?“, říkal jsem si při přípravě říjnové Mozaiky. Když jsem se dozvěděl, že Pionýrská skupina Otava ze Sušice pořádá sraz, který je vlastně takovým malým krajským setkáním, zvedl jsem telefon, slovo dalo slovo a v sobotu 19. září jsem vyrážel do Sušice. A že to s menším krajským setkáním nebyl výmysl, bylo vidět už od začátku. U autobusu mě totiž vyzvedla tajemnice Plzeňské KOP Líba Nejedlá.

Je tu hezky

Kemp Nové městečko, kde se setkání konalo, je sice trochu stranou, ale je to opravdu hezké a na podobné akce dobře vybrané místo. Všude spousta stromů, přesto je prostor docela dobře přehledný. Dost místa na všemožné taškařice a kolem navíc protéká řeka – jak jinak než Otava. Když jsem si povídal s pořadateli, hlavně s bývalou vedoucí skupiny Pavlou Špírkovou a její současnou nástupkyní Petrou Klímovou, dozvěděl jsem se, že mají kemp od obce pronajatý za příznivou smluvní cenu, tradičně týden po ukončení oficiálního provozu. S obcí prý mají celkově dobré vztahy a mezi lidmi má jejich jméno zvuk. Ještě aby ne, když ve zhruba desetitisícové Sušici pravidelně dokážou přitáhnout na svůj pohádkový les víc než tisíc návštěvníků.

Je tu rušno

Když jsem se hlásil u vedoucí skupiny, která měla akci na povel, jen rychle pozdravila, ale pak se zase musela věnovat dětem čekajícím, až přijde okamžik jejich startu na stezku. Vysvětlovala, co kde mají dělat, kam co zapsat, děti přikyvovaly a za chvíli vyrážely. Po kempu je čekala stanoviště s různými úkoly, jež prověřily jejich šikovnost, obratnost i znalosti. Stavěly ohniště, poznávaly rostliny, přišívaly knoflík velký jako talíř jehlou, kterou by se daly plést svetry, vázaly uzly, určovaly azimuty, zkoušely jít podél čáry po několika otočkách na lanové houpačce, plazily se pod překážkami... Prostě stezka, jen trochu menší a místy trochu netradiční. Tento rok ji pořádali poprvé, ale třeba se stane tradicí, jako celý sraz. Mezi sledováním soutěžících dětí jsem zahlédl i přípravy na odpoledne – od jedné hodiny bude totiž kemp otevřený pro veřejnost, a tak je třeba připravit různá stanoviště, aby bylo o zábavu postaráno.

Je tu spousta lidí

Většina už od pátku, někteří zůstanou až do neděle. Začal jsem se vyptávat, kolik tu je vlastně pionýrů. Nejvíce účastníků je pochopitelně z PS Otava, je to koneckonců jejich sraz. Od třetího ročníku se ale začaly přidávat i další skupiny a na tom letošním, devátém, už tvoří víc než polovinu. Je tu PS Prácheň z Horažďovic, PS Dobřany, klatovští Tuláci se svými vyhlášenými lanovými prolézačkami, lávkami a podobně, přijel i volnočasový klub Avalon při Plzeňské KOP, který měl pro hosty připraveno historické šermířské vystoupení. Dohromady je zatím účastníků skoro 150. Brzy se ale toto číslo zdvojnásobí.

Kolem jedné hodiny se podél cesty

začala hromadit auta a kemp zaplnili další návštěvníci, převážně rodiče s dětmi. Pozvánka na akci vyšla i v Sušických novinách. Program pro veřejnost zahájil klub Avalon a vystoupení Tři přání o chrabrém rytíři usilujícím o ruku královny sestry. Když všechno dobře dopadlo, návštěvníci se rozešli po kempu vyzkoušet všemožné přichystané radovánky. Střílelo se ze vzduchovky, lezlo po lanech, sjíždělo po kladce, žonglovalo... Asi nejkurióznější atrakcí bylo vozítko zvané trikke, které by se dalo popsat jako kříženec koloběžky, tříkolky a lyžařského trenážeru. Ti, které jsem na něm zahlédl, se většinou tvářili napůl nadšeně a napůl zděšeně.

Bylo to tu fajn

Brzy odpoledne jsem se musel vydat do města, abych stihl autobus. Opustil jsem kemp plný lidí a zábavy v plném proudu, na program ještě byly třeba ukázky hasičské techniky, ale co se dá dělat. I když jsem nemohl na Podzimním srazu Pionýrské skupiny Otava zůstat až do konce, jsem si celkem jistý, že se tam nikdo nenudil. A navíc jsem dostal na cestu domů borůvkový koláč, takže můžu s klidným srdcem říct, že tahle akce opravdu stála za to.

Jakub

Všimát si či nevšimát si, toť otázka přímo hamletovská!

Je tu však i otázka další: Čeho si všimát a proč? Jednoduchá odpověď by mohla být: Všimát si všeho! To však je úkol mnohdy nadlidský – a nejen pro nás, dospělé. Budme tedy rozumní a stanovme si cíle bližší a potřebné. Všimněme si třeba, jak se daří dětem (míním nejen pionýry) v okolí, kde a jak tráví volný čas, zda si mají kde hrát – a třeba i toho, kdo je vůdčí silou v jejich partách. Možná, že získáte náměty a podněty pro aktivity svého oddílu. Všimát byste si mohli a měli i toho, zda třeba nepotřebují

pomoc děti, jejichž rodiče se dostali do tíživé situace, protože ztratili práci. Třídní kolektivy se často dělí na děti z rodin, které „na to mají“ a ty ostatní. Ty „lepší děti“ obvykle chtějí mít navrch a dožadují se často i různých privilegií. K tomu, aby se dítě dostalo mezi ty „nižší“ někdy stačí i to, že o prázdninách nebylo u moře nebo v cizině. A tak jen malé doporučení: Snažte se být všímaví nejen vy, ale i vaši pionýři. Je to dobrý vklad do života.

Hadži (scifiveta@quick.cz)

Když už se ztratíte

Určitě neškodí, když si pro podzimní a zimní výpravy připomenete pár dobrých rad. Časté mlhy, deště, později pak husté sněžení, sníh, mráz, to vše vyžaduje opravdové pionýrské – vždy připraven! Když už se ztratíte, tak:

■ **Vždycky se snažte zachovat klid a rozvahu.** Pokud je vás víc, zůstaňte pohromadě a poradte se, co a jak kdo udělá. Neposílejte nikoho pro pomoc jen tak „naslepo“.

■ **Nespoléhejte jen na mobil!** Všude není pokrytí. Vždy včas zkontrolujte baterii, případně kredit!

■ **Snažte se zorientovat, kde jste!** Udáváte-li po telefonu údaje o tom, kde se asi nacházíte, snažte se připomenout nějaké významné body z trasy, po které jste šli – rozcestníky, vodní toky, soutoky, zajímavé skalní útvary i stromy, stavby, zříceniny, sochy, kapličky atp. Důležité je informovat o výchozím bodu a cíli cesty a čase, zda jste sami, nebo se skupinou.

■ **Dávejte zvukový nebo jiný signál!** Zůstaňte na místě, neodcházejte, zvláště poté, kdy navážete spojení s těmi, kdo vás půjdou hledat. Snažte se je navést na sebe nějakými signály, například pískáním, tlučením do kmene stromu, křikem, světlem, máváním atp. Neohrozíte-li sebe nebo okolí, rozděltejte oheň. Na písku nebo sněhu vyznačte znamení - při pátrání po ztracených či zmizelých se často používají i vrtulníky a letadla. Nejen v podobných případech oceníte „krabičku poslední záchrany“, čili Kápézetku! Hlavně však dbejte na to, abyste se vůbec neztratili a nezabloudili!

Jak hledat ztracené

Když už jsme si povídali o tom, co dělat, pokud se ztratíte, je třeba připomenout i to druhé: Jak hledat ztracené!

■ Záleží samozřejmě na tom, kolik lidí se pátrání zúčastní a v jakém terénu. **Zmizet můžete i ve městě.** V neznámém prostoru je důležité získat někoho místního!

■ Prohledávaný **prostor si rozčleňte** na menší úseky a využijte přirozené orientační body pro hranice pátrání jednotlivých skupin pátračů.

■ **Na výchozí linii se rozmístěte** tak, abyste na sebe neztratili kontakt, a prohledávejte vymezený prostor.

■ V kopcovitém nebo horském terénu s výškovými rozdíly se osvědčilo **spirálovitě obcházení vrcholů a údolí.**

■ Pokud už máte kontakt s hledaným, např. telefonem nebo nějakým jiným signálem (ohněm, zvukem apod.), **vymezte odpovídající prostor** a postupujte opět organizovaně.

A poslední rada: **Zkuste si obě situace jako hru!** A to se všim všudy! Nikdy nevíte, kdy se vám to bude hodit, a navíc naučíte se, jak poradit jiným v podobných případech. I to přece patří do pionýrské činnosti!

Olda Tramp

Robin a Páťa – „Strážci pořádku“

KRESLÍ: J. FILÍPEK – YEEP
PÍŠE: V. TOMAN – HADŽI

Omluvte chybu v názvu minikomiksu Robin a Páťa v zářijovém čísle. Nedopatřením tu zůstal titul z červnové Mozaiky. Správně měl být **I sny se plní**. Děkujeme za pochopení.

Je to i naše věc?

Často říkám, že už mě nic nepřekvapí – a přece se mýlím! Jako tentokrát. Moje zástupkyně Míša se nachomýtla u malé „dopravní nehody“: Inlajňák se střetl s malými dětmi – a to na chodníku! Samozřejmě, že chodníky jsou pro chodce a bruslaři sem nepatří. Ale stalo se.

Míša popíchla instruktory a „začalo se vymýšlet“, co s tím. Řeč přišla i na kolaře, kteří si stále více zvykají „neplést“ se na vozovce a obsazují chodníky. Jezdí si jak chtějí, ba i ve dvou nebo ve třech vedle sebe, žádné předpisy pro ně neplatí, děsí i postarší chodce a maminky s dětmi, když na ně ze zadu a potichu najedou. Policie je nekontroluje, natož aby je třeba pokutovala, což prý má! Ke všemu jsem zahlédl, jak jim dva městští strážníci uvolnili průjezd mezi sebou!

Byly doby, kdy BESIP budoval dětská dopravní hřiště a dětem už od školky vštěpovali, jak se chovat na ulici i na silnici. Dokonce se vydávaly jakési „řidičáky“ dětem, které tam zvládly dopravní předpisy pro cyklisty. Dnes se sice pro cyklisty budují cyklopruhy a cyklostezky, ale ty pro rozvoj cyklodopravy samozřejmě nestačí.

Tak jsme bez velké slávy zkusili letáčky. Aspoň... Popravdě řečeno, zatím jsme s těmi našimi letákovými aktivitami moc velkou slávu neudělali. Inlajňáci a skejtáci si z nás dělají legraci, cyklisté-dospěláci nejednou „hodí“ drsnou poznámku a leták zahodí.

Necháte nás v tom, kamarádi? Nebo máte jiný názor? Dejte vědět do Tržiště. Díky!

Oddílák Boubín

Hry z „rukávu“

Ten rukáv je pomyslný, ale jistě znáte: Sypal to jako z rukávu! Tentokrát z něho můžeme vyspat pár jednoduchých her. A ty se hodí vždycky.

Hleďte uprchlíka

Děti si zahrají na detektivy a budou hledat člověka, jehož popis jim vedoucí zadá. Můžete si dokonce připravit a vytisknout „zatykač“ s identikitem hledané osoby (portrét hledané osoby sestavený podle svědků, tedy ne fotka). Hledaný se musí nacházet na určeném území a chová se samozřejmě normálně, zajde např. do obchodu, postojí před výlohami, čte si jízdni řád... Pokud hledači uprchlíka objeví, ten

si zjistí jejich jméno a nenápadně každému předá papírek s číslem, které dokazuje, že byl dopaden. Po uplynutí stanoveného času se soutěžící setkají na smluveném místě s vedoucím a předají mu papírky. Pořadová čísla určí první tři nejúspěšnější. Uprchlíkem by měl být dětem neznámý člověk, nebo aspoň přestrojený.

Všichni proti všem

Hráči se rozprchnou na povel po vymezeném území (hřiště, tělocvična) a vedoucí mezi ně hodí míč. Ten, kdo první míč chytí, má právo bít do kohokoli poblíž. Když míč nezasáhne „cíl“ a spadne na zem, kdokoli ho zvedne a střílí

jím po protihráčích. To se opakuje do té doby, dokud nezůstane pouze jeden hráč – vítěz.

Bazar

Každý soutěžící dostane nějaký předmět malé ceny, třeba špendlík, zápalku, projetou jízdenku, drobnou minci, knoflík...atp. Úkolem každého soutěžícího pak je chodit v daném místě (ulice, čtvrt, náměstí) a zkoušet, zda tento předmět vymění za cokoli hodnotnějšího. Samozřejmě může smlouvat, prosit a dožadovat se slušně výměny. Po uplynutí daného času (např. 20 minut) se hráči sejdou a vítězí ten, kdo získal nejhodnotnější předmět.

Podle Pionýrského minima, 2003

Barva, číslo nebo jméno?

V šerém dávnověku, kdy prababička Pionýrská organizace ČSM sídlila na školách a oddíly byly po třídách, nebylo zvykem dávat družinám nějaké označení. Pokud se vůbec oddíl na družiny dělil. Obvykle se družiny číslovaly (První, Třetí atp.) nebo „obarvovaly“ (Zelená, Modrá atd.).

Prapionýrstvo se však časem přece jen ze škol dostalo ven a v šedesátých letech začaly vznikat kolektivy v místě bydliště, třeba na sídlišti, v ulici, na vesnici. Objevily se však i různé zájmové pionýrské kluby, se kterými nejdříve přišel časopis ABC mladých techniků a přírodovědců, pak se přidaly i další.

Tady už se označení číslicemi vůbec nehodilo a i barvy se ukázaly jako nepraktické. Kolektivy si začaly dávat jména. U těch klubů, které vznikaly při časopisech, bylo

označení širší. Kromě názvu tu bylo i číslo a značka časopisu. U ABC to například byly raketové posádky (např. RP 389 Marfani) nebo hlídky přírody (HP 123 Bobři), u měsíčníku Pionýr byly turistické rozvědky (TR), v Ohníčku měli Robinzonovy družiny (RD), zatímco Pionýrské noviny/Sedmíčka zase party opravdových kamarádů (POK). Dnes jsou názvy družin běžné a obvykle určované i zaměřením činnosti oddílu.

Na Tržišti se setkáváte s poněkud netradičními názvy u oddílu Plameňáci. Už oddílový prapředek se jmenoval PO Plamen, ale dnešní družiny si podle svého zaměření říkají Technokrati (technici), Grínpisáci (příroda), Feministky (dívčí družina) a Sporťáci, což je jasné.

A jak jste na tom u vás?

Historix

TRAIN FOR CHANGE

Vážení přátelé,

již skoro sto let IFM-SEI organizuje mezinárodní tábory. Vytváříme společenství, učíme se jeden od druhého a podílíme se na odpovědnosti za společnost, ve které žijeme. Tím uvádíme do praxe hodnoty, které sdílíme – rovnost, spolupráci a mezinárodní přátelství. Léto 2009 je pryč a je čas začít plánovat léto 2010! Rakouští Kinderfreunde a Pionýr navazují na úspěšný mezinárodní tábor Global Village z roku 2006 a srdečně vás zvou na velice zvláštní IFM-camp (tábor IFM-SEI) v roce 2010 s názvem Train for Change.

Train for Change znamená:

- 1200 účastníků
- dvě nádherná tábořiště
- 40 národů
- 1 vlak
- dva týdny
- výborný zážitek

Budeme si společně dva týdny hrát, učit se nové věci a postavíme si svůj ideální svět.

Témata tábora

Padesát dětí a mladých lidí se v srpnu setkalo v Rakousku, aby přispěli k přípravě táborového programu. Jako témata si vybrali:

- Dětská práva;
- Rozvoj lepší společnosti;
- Životní prostředí a změna klimatu;
- Světová ekonomika;
- Předsudky a stereotypy;
- LGBTQ a role pohlaví.

31. července bude velmi výjimečný den. Všech 1200 účastníků tábora bude společně cestovat zvláštním vlakem z Döbriachu do Jedovnic a během jízdy si hrát a bavit se.

Základní informace

Termín:

25. července až 6. srpna 2010

Místa konání:

25. – 30. července: Döbriach, Rakousko

31. července: společná cesta vlakem

1. – 6. srpna: Jedovnice, Česká republika

Cena:

není pevně stanovena,
předpoklad cca 4000 Kč.

Místa konání

Döbriach

Döbriach je malá vesnice u Millstätter-ského jezera ve spolkové zemi Korutany, která je jedním z nejnavštěvovanějších míst na jihu Rakouska. Oblast je obklopena vysokými horami (až 3 000 m n. m.) a nádhernou alpskou krajinou. V Döbriachu je tábořiště o rozloze 50 000 m², které užívají rakouské organizace Kinderfreunde a Rote Falken od roku 1949. Více na www.feriencamp-doebriach.at.

Jedovnice

Je vesnice uprostřed Moravského krasu, na jihovýchodě České republiky, nedaleko Brna. Tábořiště leží na břehu rybníka, obklopeno lesy, lze tu provozovat různé sporty včetně vodních. Pěšky je dostupná největší a nejhlubší propast v České republice Macocha. Více informací o oblasti najdete na www.jizni-morava.cz.

Výzva

Přihlášení na mezinárodní tábor Train for Change bude probíhat od listopadu 2009. Nicméně kdyby vás již nyní projekt zaujal, chtěli byste se na něco zeptat, popřípadě zapojit do jeho příprav, kontaktujte Jiřího Letu. Více informací o celém projektu bude k dispozici již v příštím díle Mozaiky Pionýra.

Centrální informace o táboře

www.trainforchange.info | info@trainforchange.info
Tel: +32 2 215 7927 | Fax: +32 2 245 0083
IFM-SEI - Rue du Trone 98, 1050 Brussels Belgium

Informace v ČR

Jiří Let, zahraniční tajemník
Pionýr, Senovážné nám. 977/24, 116 47 Praha 1
tel.: +420 234 621 528 | mob.: +420 777 745 885

Sami o sobě

Příměstský tábor 2009

Brno

Letos již potřetí pořádala Zeměpisná společnost „Po cestách vlasti“ příměstský tábor pro brněnské děti ve věku od 6 do 10 let. Jak už napovídá název Emílek a jiná strašidla, děti na příměstáku provázela strašidla, trpaslíci, čarodějnice a čarodějové, obří a mnoho dalších kouzelných bytostí. Příměsták probíhal od 17. do 21. srpna v Lužánkách a v programu nechyběla návštěva lanového centra, ježdění na kolech na dopravním hřišti, kreslení na hrnky nebo třeba celodenní výlet a opékání špekáčků.

Zéeska v Lanovém centru

Zéeska vyrazila zahájit školní rok. A když už, tak ať to stojí za to! Na počátku byl nápad na zahajovací akci, která by byla tak trochu jiná, zapojila i rodiče a mladší sourozence a spojovala v sobě sport, zážitky i zábavu a možnost popovídat si po dlouhých a nabitých prázdninách. Brzy se nápad dostal i ke všem ostatním v podobě pozvánky s interaktivní přihláškou. Tady už jsme se dozvěděli, že nás čeká lezení v lanovém centru a velké grilování.

V „lanáči“ nás přivítali místní zkušení instruktoři a po krátkém rozcvičení při hrách už je to tu – lezení nejdřív po nízkých (kříž, ráhno, šalina...) a pak i po vysokých překážkách, různých lávkách, žebřících a skocích několik metrů nad zemí. Oranžové přilby sviští nahoru a dolů, cinkají karabiny, oceňová lana překážek se napínají, do toho smích a volání trojic, připravujících se na zdolání další lezecké lahůdky. Lanové centrum na Lesné se zaplnilo skoro až po okraj lezci všech věkových kategorií – od těch nejmenších, kteří opatrně zkouší nízké překážky, přes ostřílené „borce“ z řad oddílů, které se prohánějí na lanech málem jako na zemi, až po odvážné jedince v nejlepších letech, zástupce „týmu“ tatků a maminek. A přestože překážky při pohledu zdola vypadají náročně, všichni si s touto výzvou skvěle poradily.

Z webu 14. TSP Zeměpisná společnost
„Po cestách vlasti“

Pionýrský odznak je konečně úplně náš

Praha

V úterý 15. září 2009 byla s paní Zdeňkou Jílkovou podepsána smlouva o postoupení autorských práv k pionýrskému odznaku (historickému znaku), který vytvořil její manžel Sláva Jílek. S ohledem na neexistenci původních písemných dokladů se tak uzavřela jedna složitější kapitola.

Jakub

Zachraňovali Pohádkovou zemi

Strašice

Letošní tábor PO Bobříci byl ve znamení pohádek a pohádkových úkolů. Jejich plnění se zhostily děti, vedoucí i instruktoři s chutí a odvahou.

Tábor proběhl v termínu od 25. 7. – 8. 8. 2009 a možná i díky tomu se nám vyvedlo počasí. Bylo také přímo pohádkové. Sluníčko nám neskutečně přálo a tak koupání v řece Berounce bylo na denním pořádku. Každý den jsme zachraňovali jednotlivá království Pohádkové země a tak se děti setkaly s pohádkovými skřítky, králem Zlatokrálem, Malou čarodějnici, Křemílkem a spoustou dalších pohádkových postav. Osvobozenou zemi si přijel převzít i sám Král Jan a pasoval děti do stavu rytířského.

O rozruch a přetřžení táborového stereotypu se postarala děvčata z nedaleké obce poblíž našeho tábora s koníky, kteří nás přijeli povozit a také skupina historického šermu Ordál. Tímto oběma formacím velice děkujeme. Chtěli bychom poděkovat i všem sponzorům, kteří přispěli ke všeobecné spokojenosti drobnými dárky, ze kterých měly děti velkou radost. Doufáme, že se příští rok zase na stejném místě sejdem.

Vedení LPT Bobříci, Strašice 2009

Netradiční odpoledne

Kopřivnice

Celá akce 10. září 2009 se nesla nejen v duchu hry a zábavy, ale i prevence úrazů. Všechny návštěvníky hned ze začátku přivítali dva maskoti v podobě pionýrského psa, kteří měli zejména u nejmladších účastníků opravdu velkou oblibu. Po vyzvednutí účastnické kartičky si každý mohl otestovat své fyzické dovednosti při skákání v pytli, souboji v ringu nebo třeba jždě na zdivočelém býkovi. Ovšem akce se hlavně zaměřovala na prevenci úrazu, a to pokud možno zábavnou formou. Proto se každý mohl dozvědět, jak chránit sebe i své blízké v domácnosti, na okamžik si vyzkoušet, jak se žije nevidomým, či dokázat všem okolo, že ví, jak se chovat na hřišti nebo ve městě, aby se mu nic špatného nestalo. Během tří hodin se u atrakcí vystřídalo přibližně sto účastníků, kteří byli za své snažení odměněni sladkými, ale i věcnými cenami.

Z webu PS Obránců míru Kopřivnice

Tahák přitáhl

Jako každý první školní den jsme se my, členové 117. PS Kalich a 78. PS Skalka sešli na náměstí Jiřího z Poděbrad. Auta jsme měli k prasknutí nacpaná všemožnými hrami, stany, odměnami, nástěnkami, abychom pro všechny školáky i neškoláky připravili super odpoledne nazvané Tahák. Vztyčili jsme hlavní stan, připravili atrakce a soutěže, a když jsme postavili skákačí hrad, pustili pohádkové písničky a oblékli masku pionýrského psa, místo se začalo jenom hemžit dětmi. Za úkol měly oběhnout minimálně šest stanovišť, na kterých plnily zálučné i snadné úkoly. Všichni se náramně bavili. Za odměnu pak děti dostaly spoustu odměn – trička, joja, pastelky, pexesa, lízátka a mnoho dalších. Počasí se nám našťestí povedlo. Být v masce psa hodinu a půl je sice za slunného počasí výborná hubnoucí kúra, ale zase pro radost dětí to stálo za to. Jen škoda, že celá akce musela v šest hodin skončit. Skákačí hrad se vyfoukl a sbalil, stany a atrakce se uklidily, děti se rozešly domů a my se těšíme, až se za rok zase společně sejdem. A výsledek? Čtrnáct nových dětí na 117. pionýrské skupině Kalich.

Roman Mamut Martinek, 117. PS Kalich

Za kamarády ve Finsku

Holešov

Pro nás, čtyři děvčata z PS Dr. Mirko Očadlíka Holešov, byl velkým prázdninovým zážitkem třináctidenní pobyt ve Finsku. Tuto možnost jsme měly díky nabídce, kterou jsme obdrželi od finských pionýrů. Měly jsme sice trochu obavy, že se nedomluvíme, ale jelikož nás měla na starosti sympatická Finka Paulí, která studovala v Česku, v prvních dnech nám s překladem pomohla, později jsme se byly schopny domluvit samy. Byla to velká příležitost vyzkoušet si naši školní angličtinu.

První dva dny po přiletu do Finska jsme strávily v hostelu v Helsinkách. Prošly jsme si nejzajímavější památky Helsinek a poté odjely na týden na finský mezinárodní tábor. Byly zde kromě nás děti z Německa, Finska a Kypru. Na táboře jsme využily spoustu našich her, písniček a tanečků, které jsme naučily i ostatní delegace. Poslední čtyři dny jsme opět strávily v Helsinkách. Tam jsme měly možnost navštívit další památky, například Olympijské stadiony. Jeden den jsme strávily v Lunaparku, kde jsme si užily hodně zábavy na různých atrakcích.

Věříme, že naše kamarádství neskončilo, protože jsme si vyměnily spoustu kontaktů a plny dojmů a zážitků jsme odlétaly zpátky domů. Děkuje za tuto příležitost, a věříme, že se do Finska určitě ještě někdy podíváme!

Martina, Vendula, Pavlína, Alžběta,
PS Mirko Očadlíka, Holešov

Vzhůru

Mladá Boleslav

na Michalovice!

1. PTS Mladá Boleslav pořádá 28. října od 13 hodin Běh na Michalovickou Putnu, který se koná na zřícenině hradu Michalovice u Mladé Boleslavi. Minulý rok jsme tento tradiční závod po několikaleté přestávce obnovili a chtěli bychom na druhý obnovený ročník pozvat co nejvíce závodníků. Kdo si věří a kdo chce, může si zde změřit své síly v běhu do vrchu a užít zábavné odpoledne, plné her a soutěží. Soutěží se v kategoriích: rodiče s dětmi do 6 let, děti ve věku 6 – 15 let a ostatní soutěžící nad 15 let. Startovné je pro děti 10 Kč a pro dospělé 20 Kč. Podrobnější informace podá Ing. Tomáš Suchý, tel.: 774 096 696 nebo František Batěk, tel.: 777 887 528.

František Batěk,

1. PTS Táborník Mladá Boleslav

Všechno nejlepší!

11. 10. slaví Petr Froněk z PS Paprsek Unhošť (Středočeská KOP) své 50. narozeniny.

Gratulujeme a přejeme hodně štěstí, zdraví a pohody.

Turistická známka, jakou jinde nenajdete

Byli jste na Republikovém setkání pionýrských oddílů v Nové Rabyni (22. – 24. května 2009) a chtěli byste na něj mít kromě vzpomínek a fotek ještě nějakou další památku?

Nebo prostě jen máte rádi turistické známky a chtěli byste si pořídit jednu neobvyklou?

Pak by vás mohlo zajímat, že Středočeská KOP nechala pro setkání vydat zvláštní známky – se znakem Pionýra a motivem dlouhodobé hry Poselstvo krále Jiřího, která na setkání vrcholila.

Stačí napsat na adresu ustredi@pionyr.cz a za 25 kaček může být jedna vaše!

Malé sociální skupiny a Ideály Pionýra

Pionýrské rodinné stříbro: „Nesmrtelné“ oddíly 2.

„Nesmrtelné“ dlouhodobě pracující oddíly jsou často základem solidních pionýrských skupin. Jsou zpravidla v okolí uznávané veřejností a stávají se tak propagátory Pionýra ve městech, obcích, ale i v celé republice.

Tyto oddíly jsou zároveň i malými sociálním skupinami. Jejich znaky vykazují a měly by je respektovat i pionýrské skupiny, čítající kolem třiceti až čtyřiceti členů, ale i rady

Pionýra, táborové kolektivy i pracovní týmy, ustavené pro přípravu a provedení nejrůznějších dlouhodobých aktivit a podobně.

Zkušené vedoucí obvykle tyto znaky znají a z vlastní zkušenosti je uplatňují v životě svých oddílů i skupin. Neuškodí však, když porovnáme šest základních znaků malých sociálních skupin s Ideály Pionýra.

Společný cíl

Obecně společný cíl Pionýra jako první znak každé sociální skupiny obsahuje jeho Statut a Ideály Pionýra. Ty formulují základní výchovné cíle sdružení pro dospělé i dětské členy, oddíly, skupiny i orgány. Pro oddíly a PS se společným cílem stává i společný zájem většiny členů.

Ideál „Paměť“ – „Pionýr má rád svou zem“ upřesňuje: „Pamatuj osud a odkazů svého národa; chraň památky minulosti; poznávej dějiny lidstva. S tím jistě souvisí i ideál „Pravda“ – „Pionýr chrání pravdu a plní dané slovo.“, vysvětlující všem: „Konej a hraj čestně; chraň pravdu a dané slovo; buď upřímný a spravedlivý.

Logicky tu navazuje i ideál „Překonání“ – „Pionýr je čestný a spravedlivý“, vyvíjející: „Překonej sám sebe, své špatné vlastnosti a návyky; nauč se ovládat sám sebe, buď tělesně zdatný; buď statečný ve slovech i činech, překonávej překážky.“ Připomeňme ovšem, že definice pojmu **pravda** je i velmi složitou filosofickou kategorií, která trápila už starověké filosofy. S nástupem informačních explozí všeho druhu je velmi složité i nalézání pravdivého vidění světa. A hledání pravdy je i nesmírný úkol každého výchovného pracovníka.

Členové jsou spojeni trvalejšími svazky

Ideál „Přátelství“ – „Pionýr je přítelem všech dětí.“ nabádá: „Pomáhej bezbranným a slabším a chraň je; chraň přátelství, dopřej sluchu druhým; buď ohleduplný a kamarádský.

S tím souvisí i ideál „Pomoc“ – „Pionýr je statečný a kamarádský, pomáhá ostatním“, který říká: „Pomáhej nezištně a z přesvědčení; chraň bezbranné a slabší a pomáhej jim; zstaň se utlačovaných; rozvíjej solidaritu se strádajícími a trpícími dětmi všech kontinentů.“

K přátelství nepochybně patří i třetí a čtvrtý znak funkční sociální skupiny: **Členové se vzájemně znají a komunikují tváří v tvář.**

Zcela přirozeně i v neformálních dětských partách při společné činnosti se **vytvářejí společné normy, závazné pro chování členů skupiny** (pátý znak).

K těm by nepochybně mělo vždy patřit i promyšlené uplatnění ideálů „Poznání“ – „Pionýr je pracovitý, učí se;“ vysvětlený výzvou: „Poznej sám sebe; objevuj krásu a dobro; osvoj si vědění, znalosti a dovednosti a „Příroda“ – „Pionýr chrání přírodu a život na Zemi,“ pravící: „Objevuj krásu a tajemství přírody; chraň přírodu a život na Zemi; uč se žít v souladu s přírodou.“

Vzájemná závislost sociálních rolí

Ta podmiňuje organizaci společného skupinového života, dělbu úkolů a činností, musí odpovídat tradicím a normám skupiny a je předpokladem dosahování společných cílů.

Tento znak souvisí s funkcemi a postavením každého člena oddílu. V každém najdeme „vůdce“, jejich „aktivní pomocníky“, „souputníky“, připojující se k většině nebo k „vůdcům“ i pasivní členy a ty, kteří jsou na okraji.

I z praxe asi známe problém vedoucího, který má pouze formální autoritu, danou jen tím, že byl do funkce jmenován.

Stručně řečeno: vedoucí funkce v oddílech (včetně instruktorů a dalších pomocníků) by měli zastávat ti, kteří svou autoritu vybudovali na svých znalostech, schopnostech, dovednostech, pozitivním vztahu ke společně přijatým cílům, normám oddílu či skupiny.

Ale o tom až v dalších pokračováních.

Karel Krტიčka

Výři ze Stráže pod Ralskem

Oddíl vznikl 23. 9. 1987. Je i pionýrskou skupinou a má kolem 40 členů. Jeho zakladatelem a vedoucím je Ing. Tomáš Rychtařík, zároveň i ředitel místního závodu podniku Diamo a člen vyšších pionýrských orgánů. O Výrech jsme v Mozaice často psali, nejčastěji v souvislosti s někdejší Tábornickou stezkou, v níž Výři ze Stráže vždy patřili k nejlepším.

Název Výři je svázan s vnitřní oddílovou hierarchií, hodnostmi, zkouškami apod. „Systém práce je vždy nezbytný. Náš program je zaměřen na hry, turistiku a přírodu. Lišíme se asi pouze jeho intenzitou. Schůzky bývají dvakrát týdně – v pondělí a ve středu po třech hodinách. Občas jezdíme na víkendovky.“ Vedení oddílu zajišťuje Tomáš, jeho dcera Šárka i oba synové.

„Ostatní různě studují a přidávají se na výpravách nebo na tábore,“ dodává Tomáš.

Výhoda Výřů je i v tom, že v malém městě není jiný oddíl podobného zaměření. Plusem je fakt, že s představiteli města mají Výři velmi dobré vztahy. „Zázemí, které jsme ve spolupráci oddílu a zastupitelů vytvořili, je určitě nadstandardní,“ sděluje spokojeně mnohaletý vedoucí.

Foto z letního tábora jsme převzali z webu Výřů – www.vyri.org.

Zdroje: Kapitoly o tvoření kolektivu v dětské organizaci, (ÚR Čs. Pionýra a Mladá fronta, 1968, autorský kolektiv dr. J. Pelikán CSc., dr. J. Haškovec CSc., dr. Z. Jesenská CSc., dr. B. Hofbauer CSc., Dr. J. Šturma a další).

Kapitoly ze sociální psychologie, (ÚR PO SSM a Mladá fronta, PhDr. S. Hirschová, 1977).

Sociální psychologie, (Academia 1999, Prof. PhDr. M. Nakonečný).

Právo na vzdělání je zakotveno ve Všeobecné deklaraci lidských práv, která je v platnosti již 60 let. Přesto dodnes nemá více než 100 milionů dětí

na celém světě přístup ke vzdělání. Proto v letošním roce Amnesty International ČR startuje kampaň „Změníme to!“.

Důležitou součástí kampaně jsou internetové stránky zmenimeto.cz, na kterých jsou představeny modelové případy tří konkrétních dětí z Afghánistánu, Číny a České republiky. U každého je i výzva ministru či ministryni školství dané země, **ke které se můžete připojit i vy.**

Jestli má takovýto projekt, zaměřený na tři konkrétní země, kde je reálný prostor pro změnu, větší šanci na úspěch než globální iniciativy, to musí ukázat čas. Každý krok směřující ke zpřístupnění vzdělávání dětem – i když třeba na druhé straně zeměkoule – by ale měl být pro organizaci jako Pionýr zajímavý. Věnujte proto chvilku pročtení stránek zmenimeto.cz a zvažte, jestli by pod některou z výzev mohlo být uvedeno i vaše jméno.

Právo na vzdělání

- Právo, na které má nárok každý, jeho porušení je nezákonné a diskriminující.
- Právo, díky němuž lze využívat svá další práva a domáhat se jich, pokud nejsou dodržována.
- Právo, které je nejčastěji upíráno znevýhodněným a bezbranným: příslušníkům menšin, dívkám, které tvoří dvě třetiny negramotné populace, uprchlíkům, migrantům a handicapovaným.
- Právo, za jehož naplnění jsou zodpovědné vlády, ale také mezinárodní společnosti.

Sedmnáctiletá Nahal z Afghánistánu

Nahal je 17 let a žije v Afghánistánu. Už několik let chodí do školy a chce ji dokončit, i když jí stejně jako jejím spolužačkám hrozí vážné nebezpečí. Každý den chodí do školy kolem místa, kde ji a její sestru nedávno dva muži zastavili a zeptali se, kam jdou. Když řekly, že do školy, muži strhli Nahalině sestře z hlavy šátek a obličej postříkali kyselinou...

Nahal má právo na bezpečnou školu!

Jako příklad uvádíme výzvu české ministryni školství, mládeže a tělovýchovy Miroslavě Kopicové.

Vážená paní ministryně,
dovolte, abych vyjádřil/a znepokojení nad stále vysokým počtem romských dětí, které se v České republice vzdělávají na základních školách praktických, školách, kde se vyučuje podle přílohy rámcového vzdělávacího programu základní škola pro děti s lehkým mentálním postižením. Odhaduje se, že procento romských dětí, které jsou v ČR diagnostikovány jako lehce mentálně postižené, převyšuje celosvětový průměr. To vede k obavám, že tato diagnóza je užívána neodůvodněně často. U romských dětí je podle aktuálních průzkumů několikanásobně větší pravděpodobnost, že se budou vzdělávat na specializované základní škole. Po absolvování těchto škol mají děti velmi omezené možnosti dosáhnout vyššího vzdělání a tím i odpovídajícího společenského uplatnění.

Vítám, že se úřady v posledních měsících začaly touto situací zabývat. Žádám Vás však o urychlení kroků, které zajistí všem dětem v ČR kvalitní vzdělání na běžných základních školách bez ohledu na jejich pohlaví, národnost, etnický původ či sociální postavení. Tam dostanou odpovídající vzdělání a jejich šance do budoucna se výrazně zlepší.

S úctou

Zde může být uvedeno vaše jméno.

Dvanáctiletá Li z Číny

Li, které je 12 let, nevstává ráno do školy, ale do práce jako její rodiče. Nedávno se přestěhovala z venkova do města, kde její rodiče získali práci v továrně na oblečení. Li nejdříve chodila do školy s dětmi, které se do města také přestěhovaly, úřady ale školu zavřely, protože neměla povolení. Do státní školy Li nepřijali, protože rodiče nesehnali dokumenty. Li stejně jako řada jejích spolužáků vzdala čekání na to, jestli se bude moci do školy vrátit, a musela přijmout práci v továrně na oděvy...

Li patří do školy, ne do továrny!

Třináctiletý František z ČR

je jeden z asi desítky romských dětí, které chodí na základní školu ve čtvrti, kde skoro žádní Romové nebydlí. Když byl ve čtvrté třídě, začal si na něj učitel stěžovat, že je „příliš živý“. Poslali jej proto na diagnostický pobyt na základní praktickou školu, které se dříve říkalo zvláštní. Ředitel praktické školy ale po čtyřech měsících doporučil návrat na základní školu, protože měl František dobré výsledky i chování. Psychologická poradna rozhodnutí potvrdila. Po návratu na základní školu František ale neuspěl v závěrečných písemkách, protože na praktické škole probírali učivo nižšího ročníku. Propadl a začal chodit do třídy s novými spolužáky, mezi které nezapadl. Vědí totiž, že byl na (bývalé) zvláštní škole. Teď chodí do školy s nechtutí. Učitel jej vylučuje ze třídních akcí a myslí si, že by František měl být přefázen na praktickou nebo na jinou základní školu, kam chodí jen Romové a kde „bude mezi svými“.

František má právo studovat na běžné základní škole!

Amnesty international je dobrovolným sdružením lidí, kterým není lhostejné porušování lidských práv kdekoli na světě a chtějí se mu postavit. Proto vedou kampaně, pořádají veřejné akce, zastávají se jednotlivých obětí bezpráví a usilují o systémové změny. Obrací se na vlády, mezinárodní instituce, ozbrojené politické skupiny, soukromé společnosti a další nestátní aktéry.

AI vznikla v roce 1961. Po celém světě má rozmanitou síť členů a sympatizantů. V současné době má více než 2,2 milionu členů, sponzorů a pravidelných přispěvatelů z více než 150 zemí a regionů světa.

Více o ní i jejích aktivitách se dozvíte na adrese www.amnesty.cz.

Zapojili jsme se do projektu Integrace, aneb letní pionýrský tábor „Kdo si hraje, nezlobí...“

Jak už to bývá, na počátku všeho byla myšlenka. V zimě se zrodil nápad připravit pro děti ze sociálně slabých rodin Jaroměřska týdenní prázdninový pobyt na klasickém letním táboře. Začalo velké plánování a přípravy. Bylo třeba zamluvit táborovou základnu, sehnat dostatek kvalifikovaných vedoucích

a dalšího personálu. Toto vše probíhalo ve spolupráci terénních pracovníků města Jaroměře a členů Pionýrské skupiny Za Vodou, sídlící v Josefově. Terénní pracovníci zajistili osvětu v rodinách a výběr dětí, vedoucí z PS Za Vodou připravili program a zajistili vše kolem konání samotného tábora.

I když bylo dávno před samotným tábořem vše připraveno, nikdo z pořadatelů si nedokázal představit, jak bude tábor probíhat. Přesto, že jsme za sebou měli dostatek zkušeností s pořádáním volnočasových akcí pro klienty nízkoprahových center, týdenní pobyt dětí, které se s podobným pro-

jektem doposud nesetkaly, byl pro nás všechny velkou neznámou. V neděli 16. srpna 2009 nastoupilo v Josefově do autobusu 21 dětí ve věku od 6 do 14 let (10 dětí 6 – 9 let, 7 dětí 10 – 12 let a 4 ve věku 13 – 15 let). V táborové základně v Mělčanech u Dobrušky je už čekali vedoucí, kteří jim pomohli překonat počáteční obavy a strach z neznámého. Děti se ihned po příjezdu rozdělily do dvojic a za pomoci vedoucích se ubytovaly v podsadových stanech. Zde nastal první problém. Většina dětí byla z domova zvyklá spát se svými sourozenci v jedné posteli, a proto pro ně bylo těžko pochopitelné, že mají spát odděleně podle pohlaví, navíc každý ve své posteli.

Další problémy nastaly hned při prvním hlavním jídle. Děti se doma stravovaly dosti nepravidelně a většínou velice nezdravě (chipsy a sladkosti místo teplého jídla k obědu apod.), a proto byl přechod na klasickou stravu pro některé z nich tvrdým oříškem. První odpoledne v táboře proběhlo ve znamení seznámení se s tábořem a vzájemného oťukávání. Po poledním klidu byly děti seznámeny s prvním programem – Pasováním na pravého táborníka – musely projít několika stanovišti a prokázat své znalosti, odvahu, odhodlání... U členů Českého červeného kříže, kteří nám přijeli pomoci, prokazovaly děti své znalosti ze zdravotní péče. Odvahu mohly dokázat při překonávání lanové lávky přes potok. Na stanovišti ochrany přírody třídily odpad, dále pak dbaly o svou čistotu, pomáhaly kamarádovi, apod. Na konci se ze všech stali táborníci, a tak byl oficiálně zahájen týdenní pobyt na letním táboře. Po svačině byly děti rozděleny do čtyř koedukovaných a věkově přístupných družin a pod vedením svých vedoucích se pustily do další činnosti. Každý dostal bílé tričko a šátek, úkolem bylo si ho nabatkovat. To plně zaujalo malé i velké táborníky a do večera bylo hotovo. Po večeři se děti odebraly na obhlídku základny a seznámily se s chodem celého tábora.

Vzhledem k tomu, že se samotný tábor konal mimo jiné za účelem integrace klientů terénních pracovníků do běžné společnosti, byl i jeho program pečlivě připraven, aby splnil očekávání. Důležité bylo hodnocení účastníků, proto jsme zvolili pro děti atraktivní

způsob denního bodování. Na konci každého dne dostaly od svých vedoucích a instruktorů dva barevné korálky. Ty byly v pěti barvách a každá měla svůj jasný význam. Nejhodnotnější korálek byl zelený, naopak ten nejméně žádaný byl černý. Zelený korálek znamenal velkou pochvalu, černý korálek vyjadřoval zklamání vedoucích nad chováním dítěte. Dále bylo možno získat korálek barvy modré („Dnes jsi byl dobrým členem.“), fialové („Ty jsi tu dnes také byl?“) a červené („Dnes jsi neměl svůj den.“). Jelikož bylo důležité, aby děti pochopily, proč dostaly korálek té které barvy, po večerním nástupu měly družiny sněmy, při kterých rozebíraly uplynulý den a debatovaly o tom, co se komu povedlo a naopak. Nečekali jsme, že děti kouzlu barevných korálků tak propadnou, ale skutečně tomu bylo tak. Na konci tábora si domů odvezly ze získaných korálků zhotovené náramky. Snad jim budou připomínat zásady správného chování, které jsme se jim během týdenního pobytu snažili vštípit.

První noc byla dost problematická. Většina dětí nikdy nespala ve stanu, mnohé byly poprvé samy od rodičů, bály se nočních zvuků a tmy. A tak se nevyspali ani vedoucí. Celou noc se ze stanů ozývaly hlasité hovory, děti pobíhaly po táboře a nedbaly napomenutí. Většina z nich usnula až nad ránem. Proto bylo ráno nutno stanovit jasné hranice chování, které nebylo dovoleno překročit.

Již od druhého dne byla z každé družiny určena služba do kuchyně a služba na dřevo. Tento den byl naplněn převážně pohybovými aktivitami, které měly děti naučit spolupracovat v týmu. Po snídani si vyzkoušely hru se zajímavým názvem „Ufobal“, ke které bylo zapotřebí létacího talíře, postřehu a spolupráce. Dále čekala děti „Chuťovka“. Hra, ve které musely zapojit chuť. Po lese bylo rozmístěno na šest desítek očíslovaných zkumavek, které obsahovaly buď cukr, sůl nebo kyselinu citrónovou. Úkolem dětí bylo zkumavky objevit a ochutnat jejich náplň. Každá z družin hledala právě jen jednu z nich. Tuto hru označily děti

Táborová anketa:

- Neoblíbenější volnočasové dílny – zažehlovací korálky, vzduchovka, výrobky z korálků
- Počet absolvovaných táborů – 4 děti byly na táboře alespoň jednou, 17 dětí předtím nikdy
- Nejméně vydařená hra – Zpráva na kartičkách
- Nejlepší hry – brännball, přehazovaná, vybíjená
- Nejchutnější jídlo – bramborová kaše s párkem, šunkafleky, kuřecí řízek
- Nejméně chutné jídlo – zeleninová polévka
- Dětem scházelo – televize, cigarety, noční hlídky, táborák a zpěv
- Děti se naučily – hrát hry, sekát dřevo, střílet ze vzduchovky, kamarádit se
- Dětem se po odjezdu bude stýskat po – kamarádech, prima partě
- Znovu by chtělo jet na tábor – 18 dětí určitě, 3 děti ještě neví

při závěrečném hodnocení jako jednu z nejpovedenějších.

Večer čekal děti turnaj v neznámé míčové hře ze Švédska – Brännbollu. Je podobná softballu a baseballu a zapojen je celý tým. Hra měla veliký úspěch a několikrát jsme si ji zopakovali.

Třetí den, tentokrát po bezproblémové noci, se děti po snídani zapojily do dílen dle svého výběru. V nabídce byla střelba ze vzduchovky, deskové hry, lanové aktivity, zažehlovací korálky a výrobky z korálků. Po obědě se děti vydaly po vyznačené trase do okolí tábora a jejich úkolem bylo přinést zprávu, kterou nacházely rozdělenou na jednotlivá písmena. Tato hra byla na konci tábora hodnocena jako nejméně povedená, což odpovídá nechuti a nezvyku těchto dětí rozvíjet své znalosti a vzdělávat se. Večer ještě družiny odehrály turnaj ve vybíjené a unavené zalehly do spacáků.

Čtvrtý den jsme se ocitli přesně v polovině pobytu a museli jsme poprvé řešit závažný problém – noční kouření dvou děvčat (10 a 13 let) ve stanu. Bylo zapotřebí je potrestat tak, aby bylo všem jasné, že porušení táborového řádu s sebou nese jasné následky. Na druhou stranu jsme si velice dobře uvědomovali, že jsou to děti, které vyrůstají celý život na ulici a kouření je u nich v tomto věku naprosto normální. Nechtěli jsme zvolit nejpřísnější trest – odjezd domů, protože to by znamenalo vrátit děti zpět na ulici. Proto jsme zvolili přiměřený trest, který měl zároveň i poučit, a to opsání dvoustránkového táborového řádu a zákaz večerního programu – dlouho očekávaného táborového kina. Zároveň jsme děvčatům vysvětlili, co vše mohly kouřením ve stanu způsobit. Zbytek dne proběhl naprosto v pohodě, děti se zúčastnily táborové Party, kde předvedly svá taneční a pěvecká vystoupení. Zahrály si několik týmových her na louce a večer zhlédly pohádku v táborovém kině.

Pátý den děti zahájily turnajem v přehazované. Po obědě pak vyrazily do terénu jakožto správci rezervace

a za úkol měly spočítat muflony a zneškodnit vlky, kteří do rezervace pronikli. Hra byla jednoduchá a měla jasná pravidla, a proto všem účastníkům plně vyhovovala. Odpoledne družiny dostaly za úkol vyrobit z přírodních materiálů plavidlo, které bude schopno plout po potoce se zapálenou svíčkou na palubě. Na konci všechna plavidla prošla zkouškou na potoce. Večer byl zakončen táborovou diskotékou. Poslední den před odjezdem účastníci dopoledne soutěžili v rozmanitých táborových aktivitách. Tentokrát každý sám za sebe. Čekala na ně střelba ze vzduchovky, skok přes švihadlo, běh do kopce, hod na cíl, kuželky a kriket. Každý si mohl svůj výkon znovu vylepšit. Po obědě následovaly oblíbené vodní hrátky v potoce a zajímavé soutěže známé z televizních obrazovek – 5 proti 5 a Kufr. Dopoledne se mezi účastníky totiž pohybovali dva zuiví reportéři, kteří všechny zpovídali. Zajímalo je, jak se jim líbilo na táboře, co jim zde chybělo, zda-li by příští rok přijeli znovu, apod. Všechny odpovědi byly zpracovány formou televizní soutěže. Po večeri do tábora zavítali zástupci města Jaroměře – místostarosta František Vrabec, Ing. Oldřich Jiráček a Mgr. Jiří Pilný a během závěrečného

táboráku s dětmi debatovali o tom, jak se jim tábor líbil a zda by se chtěli podobného projektu zúčastnit i příští rok.

Po vyhodnocení, předání odměn a opečení vuřtů proběhla závěrečná noční stezka odvahy, kde na jednotlivé účastníky tábora čekali vedoucí, kteří se s nimi několika slovy rozloučili. Bylo to velice emotivní a spouště dětí i vedoucích se v očích zaleskly slzy.

Vedoucím dal tento tábor mnohem více, než jakýkoliv předešlý s dětmi z normálně fungujících rodin. Nejtvrdějším oříškem byla devítiletá hluchoněmá Františka, které bylo zapotřebí vše podrobně vysvětlit. Vedoucí to ale zvládli a někteří z nich se i naučili základům znakové řeči. Leckdy všichni žasli, jaké problémy tyto děti musejí ve svém věku řešit. Zklamáním byly zabavené cigarety přesahující hodnotu 500 Kč. Těžko domyslet, kde na ně děti berou peníze. Doufáme, že v dětech pobyt na letním táboře zanechal více než jen nutnost dodržování denního režimu a táborového řádu.

*Za pořadatele Ivana Vejvodová,
PS Za Vodou Josefov*

Křemílek a Vochomůrka

Představování CETEH vydaných Pionýrem pokračuje hezky popořádku. Druhá hra, vydaná na základě úspěchu v pionýrské soutěži etapových her, byla inspirována pohádkovými postavkami Křemílkem a Vochomůrkou, autorkou je Věra Farská z PS Boskovice.

Hra je určena dětem ve věku 8 – 15 let. Soutěží smíšené oddíly s počtem 12 – 14 dětí, jeden oddíl jsou Křemílci a druhý Vochomůrkové. Hlavním cílem hry je povzbudit soutěživého ducha a dobře se přitom pobavit. Umístění není důležité, čemuž odpovídá i netradiční způsob bodování.

Tato hra, stejně jako ostatní vydané, je ke stažení na Servisu Pionýra (servis.pionyr.cz).

red

Česká přísloví vědecky

Určitě vás někdy napadlo nahradit celkem fádni slova zajímavým opisem a vytvořit tak hádankový kvíz. Dnes k vám přicházíme s jednou takovou verzí – pomocí vědeckých opisů. Vyzkoušejte si tedy zábavně pojatý kvíz, který popisuje česká přísloví:

1. Chemická sloučenina vodíku s kyslíkem působí erozi na vrstvy hornin, uložených podél její trajektorie:

- S poctivostí nejdál dojdeš.
- Mrtvý prd ví.
- Vrána k vráně sedá.
- Tichá voda břehy mele.

3. Abundance šelem z čeledi Canidae přivodí exitus hlodavce z čeledi Leporidae:

- Vojna není kojná.
- Líná huba - holé neštěstí.
- Mnoho psů - zajícova smrt.
- Ryba i host třetí den smrdí.

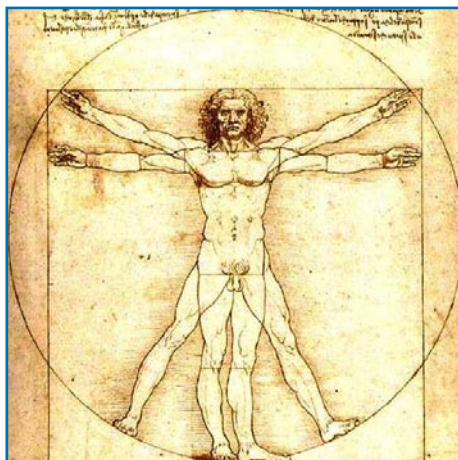

5. Subjekt A, jenž vyvíjí úsilí o vytvoření svislého či úklonného díla ústícho subjekt B, sám opíše dráhu ve zmíněném díle ústíci:

- Kdo jinému jámu kopá, sám do ní padá.
- Tak dlouho se chodí se džbánem pro vodu, až se ucho utrhne.
- Devatero řemesel - desátá bída.
- Díra - nedíra, furt se natírá.

6. Kdo odolává pokušení podlehnout touze nechat dřímat vlastní energii, bývá obklopen chlorofylem:

- Co tě nepálí, nehas.
- Komu se nelení, tomu se zelení.
- Dočkej času, jako husa klasu.
- Láska hory přenáší.

7. Ztráta prostorového vnímání není na závalu suverenity nad osobami touto ztrátou ještě více postiženými:

- Jednooký mezi slepými králem.
- Co je šepem, to je s čertem.
- Pozdě bycha honit.
- Láska hory přenáší.

9. Na místě, nacházejícím se v bezprostřední blízkosti zařízení sloužícího k instalaci světelného zdroje, dopadá minimální počet paprsků ze zdroje se šířících:

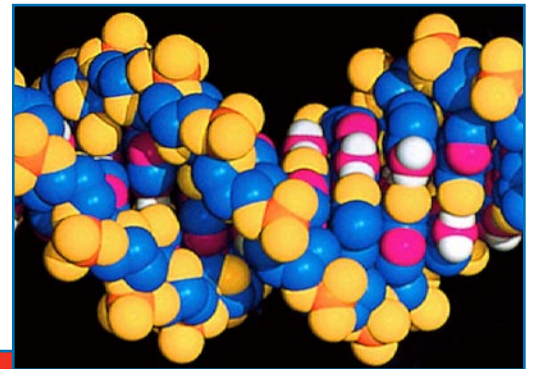
- Pod svícnem bývá tma.
- Není šprochu, aby nebylo pravdy trochu.
- Kdo chce psa bít, hůl si vždy najde.
- Chytrému napověz, hloupého kopni.

2. Vzdálenost bodu A, (což je místo, kde ukončí, pužena gravitační silou, svou dráhu malvice) od bodu B (což je místo ležící svisle pod místem započetí její dráhy) se blíží k nule:

- Vzduch - Boží duch.
- Jablko nepadá daleko od stromu.
- Malé ryby taky ryby.
- Láska i hory přenáší.

4. Více než jednou, ale méně než třikrát, určí velikost fyzikální či chemické veličiny, a méně než dvakrát, ale více než ani jednou použij způsobu obrábění, jímž se části materiálu od sebe oddělují:

- Vojna není kojná.
- Malé ryby taky ryby.
- Potmě je každá kočka černá.
- Dvakrát měř, jednou řež.

8. Číslo, jímž můžeš vyjádřit svou lingvistickou potenci, se rovná číslu, jímž znásobuješ své vlastní ego:

- Devatero řemesel - desátá bída.
- Sytý hladovému nevěří.
- Kolik řečí znáš, tolikrát jsi člověkem.
- Malé ryby - taky ryby.

10. Vodomilní obratlovci nepatrných rozměrů nejsou ničím jiným, než vodomilnými obratlovci:

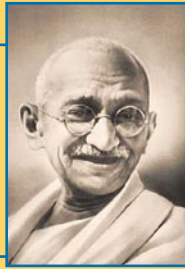
- Kdo po tobě kamenem, ty po něm chlebem.
- Jak se do lesa volá, tak se z lesa ozývá.
- Kdo lže, ten krade.
- Malé ryby - taky ryby.

1 D, 2 B, 3 C, 4 D, 5 A, 6 B, 7 A, 8 C, 9 A, 10 D.
Správné možnosti:

Kaleidoskop

1. 10. 331 př. n. l. porazil Makedonský král **Alexandr Veliký** perského velkokrále Dareia III. v bitvě u Gaugamél, krátce poté byl korunován „králem Asie“.
1. 10. 1949 vyhlásil Mao Ce-Tung v Pekingu **Čínskou lidovou republiku**.
2. 10. 1869 se narodil Móhandás Karamčand **Gándhí**, indický politik († 30. ledna 1948).
5. 10. 1969 proběhlo první vysílání pořadu **Monty Pythonův létající cirkus**.
6. 10. 1289 se narodil **Václav III.**, český král († 4. srpna 1306).
7. 10. 3761 př. n. l. – začátek moderního **židovského kalendáře**.
8. 10. 1809 byl hrabě **Metternich** jmenován ministrem zahraničních věcí Rakouska. V této funkci výrazně ovlivňoval dějiny Evropy až do roku 1848.
9. 10. 1929 se narodil český herec **Vladimír Menšík** († 29. května 1988).
17. 10. 1979 dostala **Matka Tereza** Nobelovu cenu míru.
18. 10. 1009 nechal kalif Hakim zničit **baziliku Svatého hrobu**.
19. 10. 1469 svatba **Isabely Kastilské a Ferdinanda II. Aragonského** připravila půdu k faktickému sjednocení Španělska o deset let později.
21. 10. 1879 – Thomas Alva Edison zkouší **žárovku s uhlíkovým vláknem** (svítila 13 a půl hodiny).
24. 10. 1929 – **Krach na newyorské burze** odstartoval velkou hospodářskou krizi – celosvětovou ekonomickou depresi.
28. 10. 1919 – Kongres Spojených států přehlasoval prezidentské veto, **začíná prohibice**.

Pavouk jak z hororu

Je i v Čechách. Kdysi žil jen v teplých oblastech jižní Evropy, ovšem v posledních letech se křížák pruhovaný šíří na sever a nevyhýbá se ani Česku. Díky svému výraznému zbarvení a velikosti občas vyvolává rozruch. Jelikož má podobné zbarvení jako vosa, vyvolává u lidí pocit, že je nebezpečný. Je skutečně jedovatý, ale člověku nemůže ublížit. Jako ostatní křížáci má velmi drobná klepítka, která ani neprokousnou kůži.

Fackovací panáky

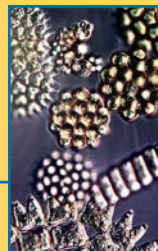
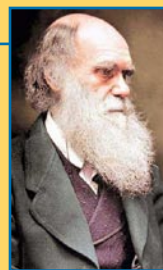
instalovala Bystřice nad Pernštejnem ve snaze dát možnost vybití možným vandalům. Na třech místech ve městě jsou dřevěné klády s vyřezaným reliéfem lidského obličje, do nichž lze mlátit vedle umístěnou **baseballovou pálkou**.

Winton Train

Vyrazil z Prahy do Londýna – tento parní vlak je vypraven na počest Nicholase Wintona, který před sedmdesáti lety jako britský úředník zajistil převoz 669 židovských dětí z Protektorátu Čechy a Morava do Británie, čímž je všechny zachránil z plynových komor nacistického holocaustu; současný Winton Train veze na návštěvu za sirem Nicholasem (100 let) stále ještě početnou skupinu jeho tehdejších „dětí“.

Dudek pod kudlou

Operace zlomené pažní kosti na klinice v Českém Brodě zachránila život vzácného **dudka chocholátého**, který byl po rekonvalescenci vypuštěn zpět do volné přírody v Pátku u Nymburka.

Darwinovo centrum

bylo slavnostně otevřeno britským následníkem trůnu princem Williamem a popularizátorem přírodních věd Sirem Davidem Attenboroughem. Futuristická budova Darwinova centra, která je připojena ke slavnému viktoriánskému Přírodopisnému muzeu v Londýně, v sobě ukrývá zhruba **17 milionů exemplářů hmyzu a tři miliony rostlinných vzorků**. Na dva a půl tisíce návštěvníků denně bude moci sledovat zhruba 200 vědců přímo při práci. Některá okna, kterými se dá nakukovat do laboratoří, mají dokonce mikrofon, takže mají návštěvníci možnost se vědců na cokoli zeptat. Každý návštěvník získá magnetickou kartu s heslem, na níž si může v jednotlivých expozicích zaznamenat věci, o nichž se chce dozvědět víc.

Odolné bakterie

Vědci ve Spojených státech přišli na to, **co pomáhá bakteriím nemoci získávat imunitu proti antibiotikům**. Vzrůstající rezistence bakterií je považována za jeden z velkých problémů dnešní medicíny. Odborníci před často zbytečným užíváním antibiotik varují, protože tak sami přispíváme ke vzniku odolnějších bakterií, proti nimž nebude léčba zabírat. Podle studie publikované v prestižním časopisu Science, o níž informoval server BBC News, by mohly být klíčem molekuly oxidu dusného (NO), které si bakterie vyrábí a které jí umožňují být proti antibiotikům odolnou.

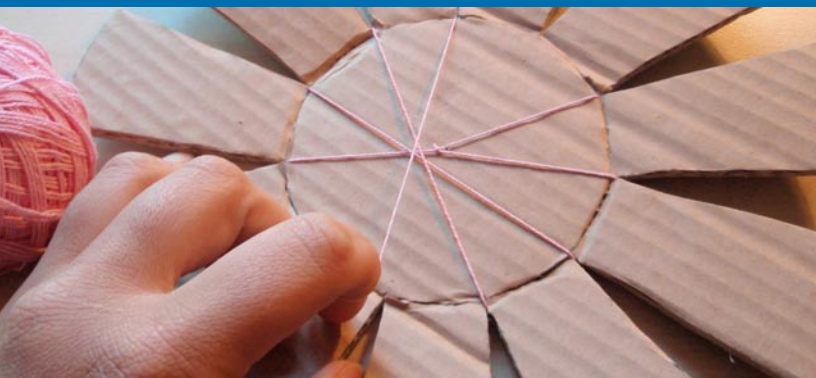
Košíky z vlny a kartonu vyráběl oddíl Tlapky v průběhu několika schůzek. Jejich pále ale byla odměněna nádhernými košíky, které teď slouží k ukládání mnoha drobností z klubovny. Je pravda, že práce nám zabrala hodně času, zato však není náročná na materiál a s úspěchem ji zvládli i nejmladší členové oddílu, kteří nechodí ještě do školy.

Materiál: karton, vlna.

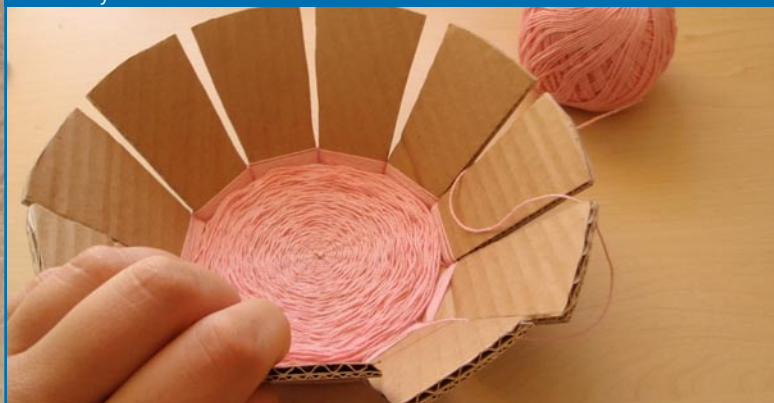
Pomůcky: nůžky (paspertovací nůž), jehla (čalounická jehla).

za PS Hamry nad Sázavou
Katka Součková

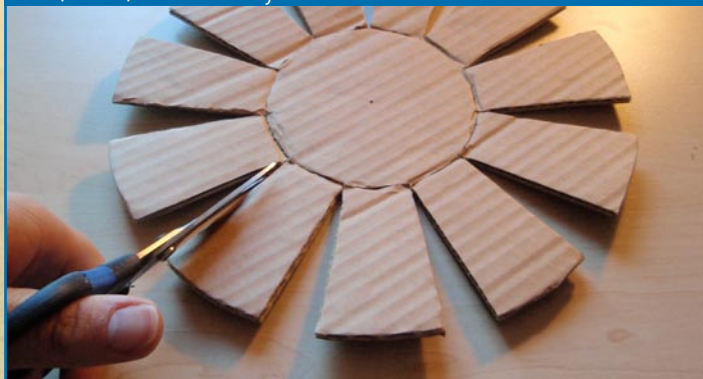
2. Zářezy na šabloně protáhni osnovní niť do tvaru hvězdy. Zakončit ji můžeš uzlíkem.

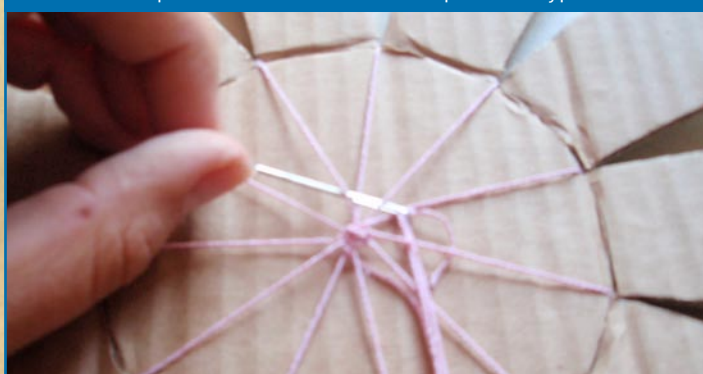
4. Po vypletení dna ohni boční stěny košíku a pokračuj ve vyplétání. Tentokrát střídavě omotávej volné díly kartonu dovnitř, ven. Stahováním dílů kartonu k sobě oplétanou vlnou se ti košík začne posupně svírat do výsledného tvaru.

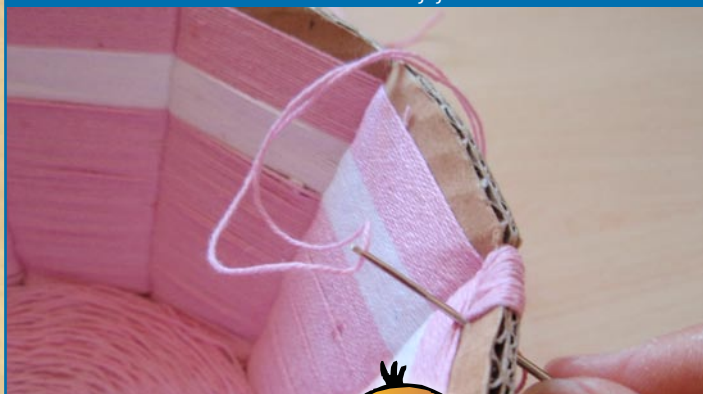
1. Nejprve si na karton překresli v požadované velikosti šablonu (kostru) košíku a tu vystříhni.

3. Osnovu dna budoucího košíku vypleť vlnou. Protahuj vlnu střídavě vrchem a spodem osnovních nití. Tímto způsobem vypleť celé dno.

5. Na závěr zakonči horní hranu košíku jejím obšitím.

Pár rad

- Při vystřihování šablony si dej pozor, aby počet zářezů byl lichý.
- Čím širší uděláš zářezy na kartonové šabloně, tím užší bude hotový košík.
- S širší vlnou ti půjde práce rychleji od ruky.
- Na vypletení košíku můžeš použít i jiný materiál, třeba lýko, sisál...
- Tvar košíku je na tobě. Můžeš jej udělat oválný i hranatý.